

Данните недвусмислено показват, че подмените по субективни причини са със сравнително по-висок относителен дял особено през 1997 и 1998 година. При детайлизирания им анализ се вижда, че през 1997 г. значително нарастват отказите по причина "недостатъчно възнаграждение" - с 3.7 пункта в сравнение с 1996 г. и с 4.5 пункта спрямо 1995 година. През 1998 г. почти се запазва равнището на отказите от 1997 г. по тази причина. Увеличеното заплащане на домакинствата по 10 лв. (около 5 евро) месечно от началото на 1999 г. повлиява положително по отношение на съгласието на домакинствата за участие в изследването.

Таблица 3

ПОДМЕНЕНИ ДОМАКИНСТВА ПО СУБЕКТИВНИ ПРИЧИНИ НА ОТКАЗ ПРЕДИ
ЗАПОЧВАНЕ НА НАБЛЮДЕНИЯТА ПРЕЗ ПЕРИОДА 1995-2001 ГОДИНА

Причини на отказ	(Процент от обема на извадката)						
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Откази преди започване на наблюдението - общо	15.1	17.2	23.9	24.1	19.9	17.9	21.2
Недоверие в целите на изследването	6.0	6.2	9.1	8.1	6.9	5.4	5.6
Недостатъчно възнаграждение	1.3	2.1	5.8	5.7	1.2	2.2	3.1
Голям разход на време	5.1	6.6	5.8	7.5	9.2	6.7	9.2
Съмнение в анонимността	1.8	1.2	1.8	1.7	2.0	2.5	2.1
Други причини	0.9	1.1	1.4	1.1	0.6	1.1	1.2

В началото на разглеждания период има рязко нарастване на отказите поради "недоверие в целите на изследването" - от 6.0% от извадката през 1995 г. на 9.1% през 1997 и 8.1% през 1998 г., след което има забележително намаление на 6.9% през 1999 и на 5.4% през 2000 г., достигайки 5.6% през 2001 година. Определена тенденция към нарастване се забелязва по отношение на отказите по причина "голям разход на време", като през 1995 г. те са 5.1%, а през 2001 г. - 9.2%.

По принцип наблюдението на домакинските бюджети не дава възможност да бъдат изследвани в детайли групите на много богатите и на много бедните домакинства. Например при домакинствата с много високи доходи най-често достъпът е абсолютно невъзможен. Има и такива, които развиват частен бизнес и отказват да участват в изследването, защото укриват данъци или просто се страхуват да не им бъде навредено по някакъв начин.

При домакинствата с много ниски доходи причините за тяхното необхващане от изследването са други: неграмотност; липса на постоянно местоживееие; трудна достъпност до жилищата в гетата с циганско население; отсъствие на транспортни връзки.

Може да се добави, че наблюдението на домакинските бюджети в този вид е добра информационна база за изследване бюджетите на тези слоеве от население